

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3604

Vragen van het lid **Erkens** (VVD) aan de Minister voor Klimaat en Energie over *het feit dat verschillende energieleveranciers mensen met zonnepanelen nu extra laten betalen via allerlei omwegen* (ingezonden 23 augustus 2023).

Antwoord van Minister **Jetten** (Klimaat en Energie) (ontvangen 12 september 2023). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2022–2023, nr. 3500.

Vraag 1

Bent u op de hoogte van het feit dat verschillende energieleveranciers mensen met zonnepanelen nu extra laten betalen via allerlei omwegen?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Bent u van mening dat dit soort praktijken acceptabel zijn? Zo nee, wat gaat u eraan doen? Gaat u in gesprek met de Autoriteit Consument & Markt (ACM) hierover?

Antwoord 2

Het is voor consumenten belangrijk dat de regels duidelijk, eerlijk en transparant zijn. Daarom wil ik de aanpassing van de regels met betrekking tot de teruglevering van zelf opgewekte zonne-energie in één keer goed regelen door een redelijke, minimale terugleververgoeding in te stellen. Hiertoe ligt er een wetsvoorstel voor de afbouw van de salderingsregeling in de Eerste Kamer, dat de Tweede Kamer dit voorjaar heeft aangenomen. Ik vind het jammer dat energieleveranciers vooruitlopen op de uitkomst van dit wetgevingsproces door eigenstandig een aparte kostenpost in te voeren voor mensen met zonnepanelen.

Ik heb reeds over de introductie van deze nieuwe kostenpost door energieleveranciers contact gehad met de ACM. De ACM heeft aangegeven dat het in rekening brengen van extra kosten voor mensen met zonnepanelen op basis van de huidige wetgeving niet verboden is. Deze kosten dienen echter wel op werkelijke kosten te zijn gebaseerd en leveranciers mogen geen onredelijk

¹ https://www.ad.nl/economie/energiebedrijven-trekken-trukendoos-open-om-mensen-met-zonnepanelen-extra-te-laten-betalen~a42613f2/?utm_source=whatsapp&utm_medium=social&utm_campaign=socialsharing_web.

hoge winsten maken door de invoering van zulk soort kostenposten. De ACM kan toezien op de redelijkheid hiervan en is daarbij onafhankelijk in haar uitoefening van dit toezicht. Het staat leveranciers verder vrij om bepaalde contracten niet aan te bieden aan mensen met zonnepanelen. Leveranciers zijn wel verplicht om aan iedereen levering volgens een modelcontract met variabele tarieven aan te bieden.

Tot slot merk ik op dat het toevoegen van een kostenpost voor zonnepanelen verder gaat dan een «gewone» wijziging van het tarief, omdat er een nieuwe prijscomponent aan de contracten wordt toegevoegd. Een dergelijke wijziging kan niet worden doorgevoerd zonder dat de voorwaarden zijn aangepast, en de consument daarmee vooraf instemt na goed geïnformeerd te zijn. De consument krijgt bij een dergelijke wijziging de mogelijkheid om over te stappen naar een andere leverancier.

Vraag 3

Wat denkt u dat dit soort praktijken doen met het draagvlak onder Nederlandse huishoudens voor de aanschaf van zonnepanelen?

Antwoord 3

Ik vind het belangrijk dat zonnepanelen aantrekkelijk blijven. Mensen met zonnepanelen wekken zelf duurzame energie op en dragen hierdoor bij aan de energietransitie. Ik hecht er dus aan dat zonnepanelen een goede investering blijven waarbij voor zowel de mensen die deze stap al hebben gemaakt als voor de mensen die overwegen om deze stap te maken een redelijke terugverdientijd geldt. Daartoe dient de consument voor de zelf opgewekte elektriciteit een eerlijk bedrag te krijgen van de leverancier. Hierom ligt er een wetsvoorstel in de Eerste Kamer die een redelijke minimale terugleververgoeding garandeert, conform het aangenomen amendement Erkens².

Zoals eerder aangegeven is het in rekening brengen van kosten voor klanten met zonnepanelen niet verboden op basis van de huidige wetgeving, mits dit de werkelijke kosten weerspiegelt. Het staat de consument met zonnepanelen overigens vrij om bij een dergelijke contract wijziging over te stappen naar een andere leverancier die gunstigere voorwaarden biedt.

Vraag 4

Wat doet het invoeren van een boete of het hanteren van kortere contracten met de terugverdientijd van zonnepanelen? Hoe worden consumenten nu volledig geïnformeerd over hun keuze?

Antwoord 4

Als zonnepaneelbezitters te maken krijgen met extra kosten die gerelateerd zijn aan het terugleveren, dan zal dit een negatief effect hebben op de terugverdientijd. Met hoeveel de terugverdientijd zal stijgen is afhankelijk van de specifieke situatie van de zonnepaneelbezitter. MilieuCentraal heeft berekend wat de gevolgen zijn van de terugleverkosten van de leverancier Vandebrom voor de terugverdientijd³. Bij een gemiddelde situatie (jaarverbruik: 3.255 kWh, opwek: 3.500 kWh) zorgen de terugleverkosten voor een stijging van de terugverdientijd van 7 naar 10 jaar. Dit gaat er vanuit dat deze consument bij Vandebrom blijft. Hoewel deze berekening is gebaseerd op allerlei onzekere aannames, geven ze een beeld van de impact van dergelijke terugleverkosten.

Het is van belang dat de consument voldoende informatie heeft over wat hem wordt aangeboden, zodat dit aanbod vergeleken kan worden met het aanbod van de andere aanbieders. Energieleveranciers moeten bij het doen van een aanbod dus transparant zijn over de kosten en een aanbod op maat geven die de verwachte jaarlijkse kosten weerspiegelt.

Ik vind het belangrijk dat de regels duidelijk, eerlijk en transparant zijn voor iedereen met zonnepanelen. Hierom hecht ik eraan dat het wetsvoorstel voor de afbouw van de salderingsregeling snel wordt behandeld. In dat geval weten de consumenten waar ze aan toe zijn en kunnen ze een goede

² Kamerstuk 35 594, nr. 29.

³ *Wie zonnepanelen heeft, zal meer moeten betalen. Blijft de investering wel rendabel?*, De Volkskrant, 6 september 2023.

afweging maken over het al dan niet investeren in zonnepanelen en over bij welke leverancier een contract af te sluiten.

Vraag 5

Hoe kan het zo zijn dat de regering stevig inzet op het laten terugkeren van meerjaarscontracten door het verhogen van de overstapboete terwijl bepaalde energieleveranciers zonnepaneeleigenaren in meer onzekere contracten duwen? Vindt u dit gewenst? Zo nee, bent u bereid het aanbod van meerjarencontracten aan alle consumenten te verplichten bij energieleveranciers?

Antwoord 5

Sinds 1 juni zijn de regels ten aanzien van de hoogte van de opzegvergoeding bij voortijdig opzeggen door klanten met een energiecontract met een vast tarief gewijzigd door de ACM. De wijzigingen zorgen ervoor dat de opzegvergoeding beter aansluit bij het verlies van de energieleverancier bij voortijdig opzeggen. Hierdoor lopen energieleveranciers minder risico bij het aanbieden van energiecontracten met vaste tarieven en kunnen zij dit type contract ook scherper prijzen. De nieuwe regels ten aanzien van de hoogte van de opzegvergoeding verplichten energieleveranciers er niet toe om energiecontracten met vaste tarieven aan te bieden. Het staat de leverancier dus vrij om bepaalde contracten, zoals energiecontracten met vaste tarieven, niet aan te bieden aan huishoudens met zonnepanelen. Leveranciers zijn verplicht om aan consumenten, naast eventuele andere vrije contractvormen, levering volgens een modelcontract met variabele tarieven aan te bieden. Een extra kostenpost voor klanten met zonnepanelen is niet toegestaan in het modelcontract. Leveranciers zullen dus altijd een contract aan moeten bieden zonder deze extra kosten. Als klanten het niet eens zijn met het betalen van extra kosten voor terugleveren, dan kunnen ze het modelcontract afsluiten of overstappen naar een andere leverancier. Bij een dergelijke wijziging van een lopend contract kan de consument altijd zonder opzegvergoeding overstappen. Ik ben voornemens om in de Energiewet te regelen dat energieleveranciers, naast het bestaande modelcontract met variabele tarieven, ook een modelcontract met vaste tarieven moeten aanbieden, ongeacht of de consument zonnepanelen heeft of niet.

Vraag 6

Hoe kan het dat er voor commerciële zonnestroomproducenten gewerkt wordt met meerjarige zekerheid, onder andere via de SDE-regelingen, terwijl huishoudens met zonnepanelen in meer onzekerheid gestort worden via dit soort praktijken? Vindt u dit consistent?

Antwoord 6

Ik vind het belangrijk dat er ook voor de consumenten heldere en eenduidige spelregels zijn met betrekking tot het terugleveren van zelf opgewekte energie middels zonnepanelen. Het wetsvoorstel voor de afbouw van de salderingsregeling regelt voor alle consumenten en leveranciers dat er een redelijke minimale terugleververgoeding geldt voor de zelf opgewekte zonne-energie die aan het net teruggeleverd wordt. Ik hecht eraan dat het wetsvoorstel daarom snel wordt behandeld, om te zorgen voor consistente regels voor alle leveranciers en afnemers.

Vraag 7

Deelt u de mening dat dit wederom een signaal is dat de consumentenbescherming en het toezicht daarop op de energiemarkt versterkt moet worden?

Antwoord 7

Ja. De Energiewet die inmiddels bij uw Kamer in behandeling is, biedt daarvoor ook verschillende aanknopingspunten. Ik vind daarnaast dat de ACM in korte tijd binnen de bestaande regels reeds een belangrijke intensivering van het toezicht op de markt gerealiseerd heeft. Ik hecht er belang aan dat de ACM als onafhankelijke toezichthouder ook de komende jaren stevig en proactief moet kunnen ingrijpen om consumenten te beschermen, waar zij dat nodig acht. Voor een verdere toelichting hierop verwijs ik graag naar mijn

recente Kamerbrief⁴ waarin uitgebreid wordt ingegaan op de motie van de leden Erkens en Bontenbal⁵ die verzoekt om onderzoek te doen naar het inrichten van toezicht op de energiemarkt.

⁴ Kenmerk 2023Z14636.

⁵ Kamerstuk 36 200 XIII, nr. 36.